

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Theobald.; af Theobald.

Beviis for at Fruentimmerne ikke ere rigtige
Mennesker : frit efter Originalens 32. Oplag

Kjøbenhavn, 1862

32 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

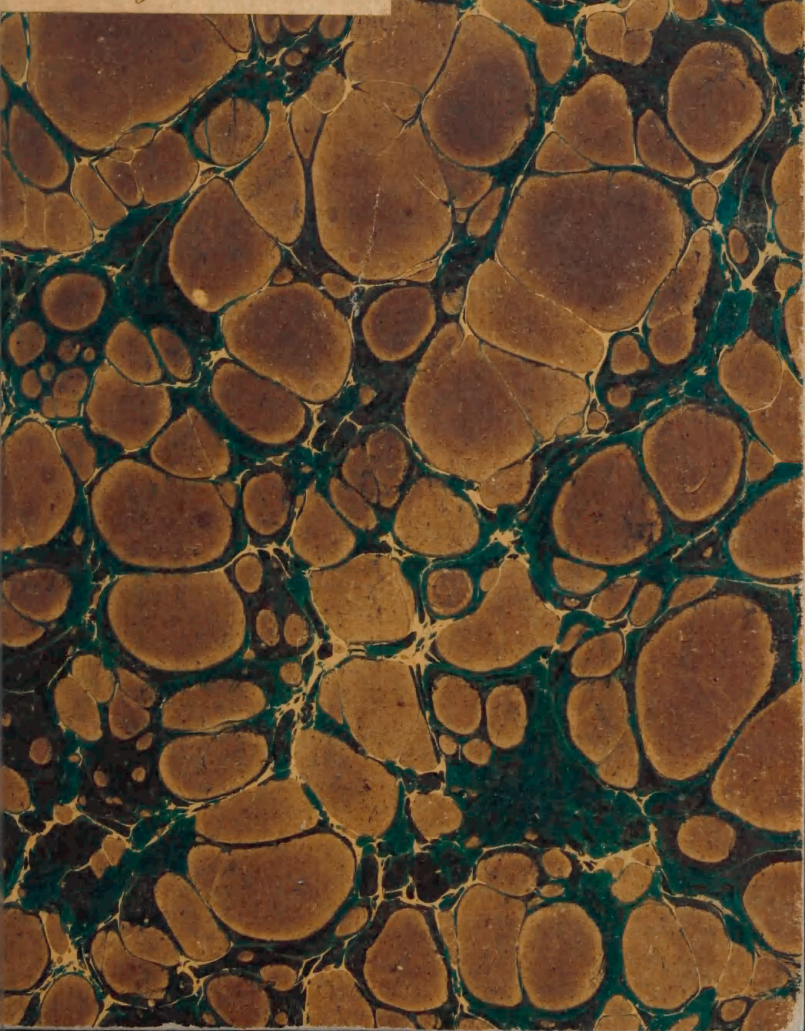

Lennis,

at Fræntinnunum
ikka eru rígt. Málungrar.

Ísl., 1862.

59. - 244.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130019425461

Bevis

for

at Fruentimmerne ikke ere
rigtige Mennesker.

Frit efter Originalens 32te Dplag

af

Theobald.

Kjøbenhavn.

Faaes i alle Boglader.

1862.

1875

of the University of
the City of Copenhagen

Printed by the University Press

1875

Skumle Tanke! at tvivle paa, at Fruentimmerne — dette Livets Kryderi, som man har kaldet dem, maaskee fordi de af og til vel meget minder om spanske Peber — ere Mennesker.

Vi indrømme, at denne Tanke har noget Skummelt ved sig, men Undskyldningen for vort Bedkommende vil man forhaabentlig finde i den Omstændighed, at den ei er født i vor Hjerne. Længe før vor Tid have nemlig de udmærkede Lærde Höltsch og Wals skrevet en Afhandling over dette Thema betitlet: „Foemina non est homo“ (Et Fruentimmer er intet Menneske), der er udkommet i Wittenberg i Maret 1672, og i hvilken Forfatterne føre Beviset for deres Paastand med et stort Fond af Lærdom.

Og de nævnte Lærde staae ikke ene; for os ligger en anden Afhandling uden Angivelse af Forfatter, Trykkersted eller Aarstal, som bærer Titelen: *Disputativ nova contra mulieres* (Nyt Stridskrift mod Fruentimmerne), i hvilket den anonyme Forfatter ikke blot i alt Væsentligt stiller sig ved de ovennævnte

Værdes Side, men desuden opstiller nye Argumenter for sin Paastand.

Alle gode Gange ere tre, siger Ordsproget, og da vi ogsaa paa dette Gebet træffe paa det hellige Tretal, er det saa godt som beviist, at det er noget Godt, som her er paa Bane, og Trefløveret gjøres fuldtalligt ved et, om vi ikke feile, i Göttingen henimod Slutningen af forrige Aarhundrede udkommet Skrift: „Beviis for, at Fruentimmer ikke ere Mennesker“.

Støttede til trende saa ærværdige Autoriteter, tage vi nu fat paa vor Opgave uden at ændse det Had og det Fjendskab, der vil reise sig mod os fra hele den qvindelige Verden. Vi ændse det ikke, sige vi, thi vi have et useilbarligt Middel til at unddrage os denne Hævn. Vi sætte blot bag i Bogen, at vi med vore Argumenter ikke have meent Andet end det, at naar Fruentimmerne ikke ere Mennesker, saa maae de være Engle, og Fruentimmerne maae have ophørt at være Fruentimmer, hvis de ikke efter en saadan Tilstaelse ville forvandle deres Had til noget Andet, som bedre passer med deres Tilbøielighed.

Allerede Skabelshistorien viser, at vi have Ret og den almindelige Mening Ret. Var det ikke en Mand, Gud skabte, da han skabte Mennesket, og var Qvinden Andet end et Appendix til det første Menneske. Først senere kom Touren til hende, og

da Herren dannede hende af Menneskets Ribbeen, lader det sig vel ikke nægte, at hun har noget Menneskeligt ved sig, men desto tydeligere bliver det ogsaa, at hun ikke er noget rigtigt, det vil sige originalt, men kun et eftergjort Menneske, et Slags Menneske-Plagiat.

Et andet Beviis leverer Bibelen i Evas Fortrolighed mod Slangen, et Slags Dyr, mod hvilket Mennesket nærer en uvilkaarlig Modbydelighed. Siden hiint skjæbnesvangre Dieblif synes Pigebornene ved Paradis ogsaa slet og ret at tænke sig et Sted, hvor man lever af forbuden Frugt.

En Tanke falder os ind. Hvad vilde skeet, om Adam havde ladet Eva være ene om at bide af Æblet? Vi stjænke Theologerne vor Idee og gaae videre.

Da Gud Herren vilde skabe Eva og riste Adam Ribbenet, som i Søvn var taget af hans Side, spurgte Adam: „Hvad er dette?“ „Et Been, som kaldes Ribbeen. Af det vil jeg danne Dit Selskab. Du seer, det er haardt og krumt, og at Du kan være det foruden. Vent derfor ikke Bøielighed af Din Hustru, vent ikke, at hun vil gaae den lige Vej, om ansee for hvad hun er, Noget, Du kan undvære.“ See dette er vel Grunden til, at der ikke gives Ægteskab i Paradis, saalidt som der findes Paradis i Ægteskabet.

Mange Fruentimmer, siger en gammel Digter,

ere et Paradis for Mandens Lemmer, et Helvede for hans Sjæl og en Skjærsild for hans Pung.

„Begynd har skabt Qvinden til Mandens Bequemmelighed og til Slægtens Forplantelse!“ siger Herren. Hertil indskrænker sig nok ogsaa hvad der kan siges til hendes Fordeel, thi med hende kom Synden ind i Verden. En Qvinde foraarsagede Adams Fald, en Qvinde fristede Englene Barut og Marut, en Qvinde gjorde den fromme David til en Morder, en Qvinde bragte den kydske Joseph i Fængsel, en Qvinde lagde Johannes den Døbers Hoved paa et Fad, ja var Himlen Papir og Havet Blæk, vi mægtede ikke at optegne hvad hun har gjort.

Vende vi os nu fra Paradiset til Jorden, finde vi overalt i alle Lande og hos alle Folk, ikke blot hos de raae og ucultiverede, men hos de meest civiliserede, hos Hedninger, Muhamedanere, Jøder og Christne talrige Beviser for, at Fruentimmerne ikke ansees for Mennesker, idetmindste ikke for rigtige og virkelige Mennesker.

Vende vi os først mod en Folkestamme, der staaer paa det allerlaveste Trin af Menneskeheden Australnegerne, see vi, at Frietiet indskrænker sig til, at Manden sniger sig hen til en fjendtlig Stammes Boliger, hvor han ligger paa Luur saalænge, indtil et Fruentimmer kommer ham nær nok.

Da kaster han sig over hende og søger at bortføre hende. Gjør hun Modstand, det vil sige, foretrækker hun Trældommen hjemme for den nye Trældom, der venter hende, da slaaer han hende heel ugalant til Jorden med et Rølleflag, vikler hendes lange Haar om sin Haand og slæber den Afsmægtige med sig, uden at spille en Tanke paa, at Fjængens nøgne Lemmer slides blodigt paa Stenene i det voldsomme Løb. Er han nu lykkelig og vel vendt hjem, gjør han hende til sin Kone, det vil sige til sin Træl, som foruden Trællens almindelige Gjerning har det Hverv at tilfredsstille hans Lyster.

Noget lempeligere fare Lapperne frem med deres Fruentimmer. Hvor høit de imidlertid sætte dem paa det sociale Livs Rangstige, sees deraf, at den Tranmamsel, som en vansmægtende hvid Mand har viist lidt Opmærksomhed, strax stiger høit i den almindelige Agtelse, og har hun været saa lykkelig at erholde et levende Vidnesbyrd om hiin Opmærksomhed, da indfinde Frierne sig i snefeviis. Thi, sige Lapperne, det maa være en fortræffelig Ting, som kan behage en Mand, der er kommet saa langveisfra. Ja, saa vidt gaaer Lappen i denne sin indgroede Anskuelse af Dwindens Værd, at han laaner den fremmede Gæst sin Kone uden flere Ceremonier end den, hvormed han stiller sit Hensdyr til hans Raadighed, og

han bliver yderlig fornærmet, om den Fremmede nægter at modtage et saadant Beviis paa Gjæstfrihed.

Heller ikke i Rusland ansees Fruentimmerne for Mennesker; thi blandt de Sjæle, som en Russer eier, regnes ikke Fruentimmerne med, og det vil man dog vel indrømme, at en Skabning uden Sjæl ikke er noget Menneske, hvor smukke denne Skabnings Lemmer end kunne være dannede, og at de af og til kunne have denne Egenskab, ville vi fra et vist Synspunkt ikke bestride.

Gaae vi nu fra disse specielle Betragtninger tilbage til nogle mere almindelige, maa det indrømmes, at det fra det sociale Synspunkt betragtet ikke kan være Manden ligegyldigt, om den Skabning, der af Naturen aabenbart er bestemt til at være hans Selstaberinde, virkelig maa henføres til den høiere Art af Skabninger, som man er kommet overeens om at falde Mennesker, eller om Fruentimmeret tiltrods for hendes menneskelige Form ikke snarere maa henføres til en anden Orden i Skabningens Række, et Slags Bæsnær, som vel neppe kunne undværes i vor borgerlige og huuslige Orden, men ofte vækkes en Mandes Brede ved deres fordringsfulde, uartige, egenkjerlige og trættekjære Bæsen, og som vi dog ikke tør revse for hendes Unoder, som vi gjerne vilde, deels for ikke at støde an mod Loven om Dyrplageri, deels fordi hun

ikke taaler meget og let svømmer hen i Graad. Og desuagtet tyder hendes Legemes Bygning tydeligt nok hen paa, at hun, medens Manden er bestemt til at gaae paa og lade staa til, uomtvisteligt er bestemt til at forholde sig passiv ved disse Maneuvrer; dette fremgaaer tydeligt nok af Mandens Knokkel- og Muskelsubstants paa den ene Side, som klarligen opfordrer til en saadan Demonstration, og Qvindens Fedtsubstants og Elasticitet paa den anden, der ligesaa tydeligt betegner hende som Objectet for saadanne mandlige Kraftyttringer.

Allerede Sproget giver os et Fingerpeg. Næsten i alle Sprog findes nemlig Spor af, at Prædicatet „Menneske“ kun tilkommer og tilkjendes Manden. Paa Latin betyder homo Menneske og Mand, ligesaa homme paa Fransk, hvad dog utvivlsomt synes at antyde, at man idetmindste fortrinsviis har anseet Manden for Menneske; thi havde man berygtet at misforstaaes, havde man lettelig kunnet finde paa en særlig Bencævnelse for „Manden“, og selv paa Tydsk, hvor Ordet „Mensch“ virkelig bruges om begge Kjøn, kalder man dog Manden der Mensch og idetmindste et vist Slags Fruentimmer das Mensch. Skjøndt Ordet er det samme, behøver man dog blot at see paa Artiklen for at vide, hvad Kloffen er slaaet og hvad man har at rette sig efter. Men skjøndt Tydskerne

forfaavidt ere „bedenst galante“ nok, som Mormonerne sige, vise dog andre Udtryk, at ogsaa de ere paa den rette Veie. Et ugift Fruentimmer kaldes saaledes „Ein lediges Frauenzimmer“, paa samme Maade som de tale om en „ledig“ Stol, naar Ingen sidder paa den, en ledig Seng, naar Ingen ligger paa den, en ledig Hest, naar Ingen rider paa den osv. osv.

Disse faa Anthydninger maae være tilstrækkelige, men de ere af største Vigtighed, fordi det ikke kan nægtes, at Sprogbrugen klarest og tydeligst gjengiver Menneskehedens første, halvt ubevidste og instinktmæssige, men derfor ogsaa paalideligste, Indtryk og Forestillinger.

Dette hvad Theorien angaaer; jeg vender mig nu mod Praxis.

Naar vi nu med Hensyn til England læse, at Loven der endnu for faa Aar siden tillod Egtemanden at føre sin Kone tiltorvs med en Strikke om Halsen og sælge hende til den høiest Bydende, mod at erlægge den skyldige Accise til Staden af denne Vare, som af enhver anden, der bragtes tiltorvs; naar vi see, at dette endnu er skeet i den allersidste Tid, saa ligge dog heri allerede meer end tilstrækkelige Beviser for min Paastand. Blandt de mange forskjellige Tilfælde, som ere blevne offentlig omtalte*), skulle vi

*) Saaledes beretter „Wiener Zeitschrift für Kunst und Literatur“ Nr. 48 for Aaret 1848: „Som Bladene i Bir-

her indskrænke os, til udførligere at referere, følgende interessante Historie, der findes i „Das Ausland“ for Juni 1832.

Den 24de April (1832) vare Indvaanerne af Carlisle (i Cumberland-Shire) Vidner til en ikke saa almindelig Handel, Salget af en Kone. Egtemanden hed Thompson, var en „lille“ Forpagter og havde været gift siden 1829. Konen var et net, muntret Bæsen, ikke over 22 Aar gammel og, som det syntes, fornøjet over det Bytte, hun skulde gjøre. De havde ingen Børn i deres Egteskab, og dette i Forbindelse med nogle Familiestridigheder foranledigede dem til ved gjensidig Overenskomst at skilles ad. Udraaberen blev sendt omkring for at underrette Publicum om Salget, der loffede flere tusinde Menneſter hid. Hun stod paa en høi Eggestol, omringet af mange af sine

mingham berette, har atter en Egtemand for kort Tid siden bragt sin Kone paa Torvet for at sælge hende. Hun havde imidlertid kun staaet et Par Minuter med Strikken om Halsen, da der meldte sig en Kjøber, og Handelen var snart sluttet.“ — Videre beretter „Leipzig. Allg. Zeitung“ f. A. 1838, at en Kone den 17. i Robr. var bragt til Torvet i Ludlow med en Strikke om Livet og solgt for 5 Shilling. — Videre beretter „Allg. Wochenzeitung“ 1846 Nr. 55 S. 280, at en Kone den 17. Mai 1846 var bleven solgt i England for c. 10 Rdl. i vore Penge. Og ifølge „Europa“, 2det Bind 11te Hefte, Feuilletonen Side 526, blev en Kone sat til offentlig Auction i Shrewsbury den 14de Mai 1836.

Benner, med et Reb af Halm om Halsen. Hun var klædt paa en landlig, temmelig moderne Maneer, og saae slet ikke ilde ud. Egtemanden, der stod ved Siden af hende ligeledes paa en Forhøining, faldt hende med de Ord: „Jeg byder Eder her min Kone, Mary Anna Thompson, født Williamson, til Salg og agter at overlade hende til den Høiestbydende. Mine Herrer, det er hendes Onske ligesom mit, at vi skulle stilles ad for stedsje. Hun var mig kun en Slange i Barmen. Jeg tog hende til min Trøst og til mit Huses Bedste, men hun blev min Plageaand, en Huusforbandelse, en Ratteravn og en Dagjævel. (Stor Latter). Mine Herrer, jeg taler Sandhed af ganske Hjerte, naar jeg siger: Gud bevare os for urolige Koner og lystige Enker. (Latter). Vogter Eder derfor som for en gal Hund, en brølende Løve, en ladt Pistol, Cholera morbus, Bjerget Vtna eller noget som helst pestilentialt Phænomen i Naturen. — Nu har jeg viist Eder min Kones slemme Side og sagt Eder hendes Feil og Skrøbeligheder; jeg vil nu vende hendes Glands- eller Solside ud og forklare hendes gode Egenstaber. Hun kan læse Fortællinger og malke Køer, hun kan lee og græde med den samme Lethed, hvormed I drikke et Glas Ale, hun kan gjøre Smør og skjælde Pigen ud, hun kan synge Moor's Melodier og kruse sine Strimler og Kapper; hun kan

rigtignok ikke lave Rum, eller Genever, eller Whisky, men, af lang Erfaring i at smage disse Ting, bedømme dem fortræffeligt. Jeg raaber hende derfor op med alle hendes Fuldkommenheder og Ufuldkommenheder for 50 Shilling." Efter nogle Timers Forløb blev hun kjøbt af Henry Mears, en Pensionist, for 20 Shilling og en nyfundlandsk Hund. Det lykkelige Par forlod strax Byen under Mængdens Hurraraab, hvori Thompson stemmede i med, der i det muntreste Lune af Verden slyngede Nebet, som han havde taget af Konen, om Halsen paa sin nyfundlandske Hund, og derpaa gik til det nærmeste Værtshuus, hvor han den øvrige Deel af Dagen levede høit for Udbyttet af sit Salg.

— I Belgien skal en Bonde have faaet den enorme Priis af 1300 Rdl. i rede Penge og halvandethundred Daler om Aaret for sin Kone ved et offentlig Salg i et Værtshuus, ja fra Nassau fortæller „Coblenzer Zeitung“ for 1854: „I Byen Westersfeld, der ligger en halv Miils Wei fra Usingen, har en Borggermand ved Navn H. solgt sin Kone, med hvem han havde været gift i 16 Aar, til en vis S. — H. havde været gift før og havde en voksen Datter i Huset, men derimod ingen Børn med sin anden Kone. Han fik 300 Gylden for hende, og Contracten blev sluttet i Overværelse af Borgemeesteren og en — ja, man undskyld,

men det lader sig ikke oversætte — af en Hr. „Land-
oberschuldtheiffereigehülfe“; alle tidligere Fordringer
paa Konen bleve erklærede for ugyldige.“

Man troe nu ikke, at denne Maade at betragte
sin Kone paa — som en Ting, der kan kjøbes og
sælges — alene finder Sted blandt de lavere Classer.
Om en høitstaaende Hofembedsmand ved et tydsk Hof
var det almindelig bekjendt, at han havde kjøbt sin
Kone, og om en rig Borgermand i en lille sjællandsk
Kjøbstad var det ligesaa bekjendt, at han havde for-
meret sit Bo betydeligt ved at sælge sin.

Ogsaa i Boston i Nordamerika gjerde en
Egtemand den 18de Februar 1836 Fordring paa
denne mandlige Ret og solgte sin Kone paa Torvet
for en halv Dollar. Der gives Stater hist ovre,
hvor denne Handel drives i det Store og kaster godt
af sig, og for et Par Aar siden læstes saaledes i et
New-Yorker Blad: „For et Par Dage siden gif en
Vognladning unge Fruentimmer gjennem Northampton
til Chicago, hvor denne Artikel er meget be-
gjært.“

Om de unge Fødedamer og de danske Gaard-
mænds døttre er det bekjendt, at de blive solgte til
den Høiestbydende (den Rigeste) respective mindst For-
drende.

Om Babylonierne fortæller Herodot, hvis

Sandhedskjærlighed man forgjæves har søgt at bestride : „At de giftesfærdige Piger blive bragte tiltorvs for, naar de ere smukke, at sælges til den Høiestbydende, naar de ere sthyge, til den mindst Fordrende, saaledes at de Sidstes Udstyr bestrides med Kjøbesummerne for de første.“

Hos Perserne leveredes hvert Aar et Slags Tribut af unge Piger til Fyrstens Harem.

Hvorledes Tyrkerne bære sig ad, antager jeg for bekjendt, ligesom ogsaa at Chineseerne, der modtage deres nyfødte Dreng med Jubel, kaste de nyfødte Pigebørn paa Gaden, og hvad der i denne Henseende foregaaer hos mange Negerfolk, egner sig oste slet ikke til at fortælles: Man læse blot de nye og ældre Reisebeskrivelser, og man vil see, at ogsaa de Sorte forstaae at hævde deres Ret. Her blot saa meget, at Konerne kun tør tale knælende med deres Mænd, at mange Hovdinger holde hele Skarer af unge Piger ligesom af Køer, Faar, Høns og andre Kreaturer, og hver Dag lade et Par Stykker slagte og tilberede til Taffelet.

Ingen ægte Morlaker (et Folk i Dalmatiens Dale og ved Kysten, der bekjende sig til den christne Religion) nævner sin Kone for en høiere Staaende uden at tilføie: „med Respect at sige!“ Man veed dog, hvad der passer sig.

Hos Indianerne maae Konerne forrette det haardeste Arbeide og Sydhavsindianerne, fortæller Lichtenberg, ere i den Grad fortrolige med at see Konen slæbe Byrder efter Manden, at de begyndte at gjøre Cour til Cooks Tjener, da de saae ham bære Noget af hans Herres Tøi efter ham. De antog ham simpelthen for en Trælqvinde.

I Guyana maae Damerne bære Hunden efter deres Herre, naar Gemalen gaaer paa Jagt; de stakels Dyr kunde jo blive trætte, og er det Hvalpe, som skulle læres til, maa Gemalinden give dem Bryst underveis.

Hos Samoiederne tør Konen ikke blot ikke spise ved sin Herres Bord, men han værdiger hende aldrig et Ord, og Gud trøste hende, hvis hun ikke formaaer at læse i hans Ansigt, hvad hans Hjerte begjærer. Skal hun aflæsse Slæden, maa hun ikke gjøre det anderledes end ved at krybe ind mellem Stængerne, mellem hvilke Kendsdyret gaaer, og skal hun om paa den anden Side af et langt Slædetog, maa hun ikke gaae ind mellem to Slæder, men maa løbe rundt om hele Rækken.

Den pythagoræiske Philosoph Secundus giver følgende Definition af det, vi kalde Fruentimmer. Hun er, siger han: *Viri desiderium* (en Naturnødvendighed for Manden), *fera contubernalis* (en desperat

Huusfælle), lecti socia (en Mare, der breder sig i hans Seng), dracaena custodita (en altid lurende Drage), vipera vestita (en glindsende Dagle), pugno voluntaria (en utrættelig Skjændegjæst), bellum sumptuosum (en kostbar Historie), dispendium quotidianum (et Danaidernes Kar for Mandens Pung), hominum procreandorum officina (et bevægeligt Menneſteværksted), animal malitiosum (et ondſkabsfuldt Dyr), malum necessarium (et desværre nødvendigt Onde).

Vende vi nu tilbage til vort Thema, som den citerede Autor udtrykker paa denne Maade:

Om Fruentimmerne ere Menneſker?

ſaa tvinger vor Sandhedskjærlighed os til at indrømme, at Bibelen et Sted synes at ſvare bekræftende. Vi ſigte her til det 1ſte Brev til Timotheus:

„Men de ſkulde blive ſalige gjennem deres Børn“.

Da nu paa den ene Side kun Menneſker kunne blive ſalige, og Fruentimmerne paa den anden Side er betagne af en ſaa ivrig Higen efter at erhverve ſig dette Krav paa den evige Salighed, at de mangen Gang ikke vente, til de ſom Koner erhverve en Ret dertil, men allerede ſom Piger idetmindſte gjøre Forbring derpaa, ſaa maae vi vel belove os paa ogsaa engang at træffe paa Fruentimmer i den anden Ver-

den. Og denne Udsigt fylder os ingenlunde med Glæde, naar vi tænke paa, hvorlidet Fruentimmerne i Regelen egne sig til at berede os en Himmel paa Jorden, men tvertimod kun altfor ofte gjøre vort Jordeliv til et Helvede.

Vil man ikke troe os paa vort Ord, saa have vi Autoriteter i Masse at ty til, og bevise end de efterfølgende Citater og Strøtanker ikke ligefrem vor Paastand, saa ere de dog vel skikkede til at vise, at Fruentimmerne dog idetmindste have noget heelt Umennefskeligt ved sig:

En smuk og galant Kone ligner en Blomst, af hvem hver af Likhaverne river et Blad, saa at kun Stilkken (og Tornene) blive tilbage til Manden.

Derfor er jeg dog langt fra at ville fordømme smukke Koners Galanterier, tvertimod, jeg har ikke det Mindste derimod hos alle Koner i Berden undtagen hos min egen, — hvis jeg engang skulde glemme mig selv i den Grad, at jeg gif hen og gjorde en Ulykke paa mig selv, jeg beder om Forladelse, jeg mener, om jeg gif hen og giftede mig.

En Mand med en smuk og coquet Kone taber enhver Ret til at tale om sin Egtehalvdeel. Han maa lade sig nøie med en langt mindre Brøf.

Fruentimmerne ere Fugle, der fælde flere Gange daglig. Hjemme ere de Stære, ude Paafugle og under fire Dine med den Udvalgte ere de kurrende Duer.

Fruentimmerne ere malede Billeder udenfor Huset, lydende Bjelder i deres Bærelse, Havgasfer i deres Kjøkken, Helgene, naar deres Tunge faarer dybest, Furier, naar de selv blive faarede, Skuespillerinder ved deres Gjerning og flinke Arbeiderfker i deres Seng.

Fruentimmerne tage om Dagen deres Mænds Penge og om Natten deres Liv.

Det gaaer med Fruentimmerne som med Rødløg, man græder, naar man nyder dem, men nyder dem alligevel.

Hvis Taaredryp var et Beviis paa Dyd, saa stode Fruentimmer og Tagrender høiest i Moralens Verden.

Allerede Apostelen Paulus siger: At gifte sig er godt, ikke at gifte sig er bedre. Samme Tanke oversætter Søren Kierkegaard paa sit Sprog ved: Gift Dig, og Du vil fortryde det, gift Dig ikke, og Du vil ogsaa fortryde det; endelig udtrykker en gammel Tydster sin Enighed med begge de Foregaaende paa følgende almeenfattelige Maade:

Ein reiches Weib wird dig regieren,
 Ein armes wird dich ruiniren,
 Ein dummes wird dich ennuyiren,
 Ein kluges dich zu Tod veriren,
 Ein altes dich nicht divertiren,
 Ein junges wird dir nicht pariren,
 Ein häßliches dich degoutiren,
 Ein schönes dich mit Hörnern zieren.
 Drum — mög'st du lieber resigneren,
 Ein Weibchen dir nach Haus zu führen.

Naar en Garnison rykker ind, rykker Fruentimmernes Fristand ud, ja Damerne i Rom have endog høitidelig protesteret mod Franskmændenes Afmarsch, Hertuginder og Tjenestepiger i bedste For-

staaelse. I dette Capitel ere alle Fruentimmer Syder for vor Herre.

For Processhyge kan man ikke med Rette beskylde dem. Thi de forlange sjelden Unstænd, indgaaer gjerne Forlig og finde sig med stor Lethed i det Uundgaaelige, selv om de skulle ligge under derved.

Unge Piger ville beleires som en Fæstning efter alle Kunstens Regler, unge Enker tages som en Skandse med Bayonnetten. Men er Pladsen først taget, opdager Seirherherren snart, at den ikke frembyder de belovede Fordele.

Kunde man slutte fra Tyrker og Mormoner, skulde man rigtignok troe, at Fruentimmerne ikke vare et saadant Onde, som vi paastaae, eftersom de ikke synes at kunne faae Nok af dem, men vi skulle ikke misunde dem, thi hos os har mangen brav Mand sandelig allerede nok i den ene.

En gammel Pebersvend kan dog endnu gjøre nogen Gavn heri Verden; men en gammel Somfru er ganske tilovers; hun ligner Ukrudtet i Et og Alt, undtagen i Frugtbarheden.

Saalænge Damerne ere unge, tage de mod Cour og slaae Dinene ned; men ikke saasnart er Ungdommen forbi, før de spærre Dinene op for at opspore de Unge, som tage mod Cour.

Det er en Eiendommelighed ved Qvindesjønnet, at det anseer det for uopdragent, naar man spørger dem om deres Alder. Vi raade derfor vort eget Kjøn til for Fremtiden, istedetfor at spørge, hvor gammel et Pigebarn er, at spørge hende, hvor ung hun er; saa hjælper det. Denne Fruentimmernes Modbydelighed for at blive mindet om deres Alder er saa indgroet hos dem, at man snarere kan spørge en Mand om, naar han skal døe, end et Fruentimmer om, naar hun blev født.

En Dreng løber allerede omkring i sit andet Aar, hvorimod en Pige ofte bliver siddende til ind i

det 40de; og Fruentimmerne ere saa bange for at blive siddende, at de under alle Omstændigheder foretrække at blive liggende, naar de engang ere komne til at ligge som de ville.

Et Fruentimmer er som en Gaade. Saasnart den er opløst, bryder man sig ikke mere om den. Der er den samme Forskjel mellem at løfte og at forløfte sig, som mellem at love og at forlove sig.

Wise Mænd have som Middel mod Kjærlighed raadet til ikke at lige efter Fruentimmerne. Det har imidlertid utvivlsomt været Theorikere. Praktifere raade tvertimod til at see dem godt efter i Sømmene.

Det er kun Grønkslinger eller Mænd, der kun ere gamle i Alar, men grønne i Erfaring, der lade sig lokke af et Sideblik, et Qvindeløfte; thi den, der troer paa Qvinden, pløjer i Vandet ogsaa er i Sandet. Man kan ligesaa gjerne tage en Hal ved Halen som en Qvinde paa hendes Ord.

Egtefæberne, siger man, blive sluttede i Himmelen; maaskee, vi ville ikke bestride det. Men derimod troe vi at turde paastaae, at Egteparret forlader denne Himmel, samtidigt med at det forlader Kirken; thi

Egteskabet, har en klog Mand sagt, er ikke Andet end den fælles Prolog til alle Tragedier.

Man har beskylدت Fruentimmerne for Mangel paa Taushed; det er Bagvaskelse; med deres Alder og smaa Eventyr kunne de tie som den bedste. I alle andre Henseender er det dem rigtignok saa vanskeligt at holde Tand for Tunge, at man kunde faae en billig Telegraph ved at opstille et Fruentimmer ved hver Fjerdingvei og betroe den første Depeschen som en Hemmelighed.

Gift bringe de Alle med, men ikke Medgift.

Nu feires Bryllupperne i al Stilhed; Spektaklet kommer først efter Brylluppet.

Det er ingenlunde nogen ny Paastand, at Egteskabet er Kjærlighedens Grav; thi allerede Petrarca, der er bleven berømt ved sine ømme Sonnetter til sin Laura, svarede paa Spørgsmaalet om, hvorfor han ikke giftede sig med hende: „Men hvor vil De hen; hvor skulde jeg saa faae Stof til mine Viser fra?“

De Gamle fremstillede ganske vist Gratierner i Qvindeskikkelse, men den samme Ere blev som be-
kjendt ogsaa Furierner tildeel.

En Qvindetunge er et Sværd, der aldrig kan
blive i Skeden.

Fruentimmerne sige kun eengang i deres Liv „Ja“
til deres Mænd, nemlig ved Alteret; men aldrig
mere siden.

Man har paaستاet, at Fruentimmerne ere taal-
modigere end vi Mænd. Det er Nonsens; kun i eet
Kapitel kunne de taale mere end vi.

Det er ubegribeligt, hvorfor man ikke har indført
Daabsformularen ved Vielsen; et Forsøg paa at drive
Djævelen ud kunde dog aldrig skade.

Galanteriet i Ungdommen ender med Bigotteri i
Alderdommen. De give sig Gud i Bولد, naar Djæ-
velen ikke længere vil have med dem at bestille.

Sjeldent er det at træffe paa et Fruentimmer,
som ikke har haft sin Kjærlighedshistorie. Endnu

sjældnere er det Fruentimmer, som ikke har haft mere end een.

De fleste Fruentimmer ville, man skal troe, at de ere uovervindelige, men handle, som om man ikke troede det.

Mange Fruentimmers Afstye for Kjærligheden er af samme Bestaffenhed som Kæbens for Kønnebærrene.

Det er et kildent Spørgsmaal, som maaskee ikke et eneste Fruentimmer formaaer at besvare, nemlig om Fruentimmer ogsaa rødme i Mørke. At de lade sig mange Ting gefalde i Mørke, som de ikke vilde finde sig i ved høilys Dag, er en Erfaring, som enhver Mand har gjort; og det turde derfor være tvivlsomt, om Rødmen ikke er en Reflex af Dagslyset.

Mangen smuk Pige behager Enhver, men endnu flere Smukke gives der, som finde Behag i Enhver.

Konnerne have ikke blot sikket sig ved Rydsthedsløfte, men ogsaa ved stærke Berngittre for Binduerne. Historien viser, at det er lettere at komme igjennem det første end de sidste.³

Den berømte romerske Keiser Titus ansaae hver den Dag for tabt, paa hvilken han ikke i det Mindste havde gjort Een lykkelig. Dette ædle Exempel foretvæber steds vore Fruentimmer, men sædvanligt kun om Matten.

Der er ingen Tvivl om, at Adam først gistede sig, efterat Paradisets Tid var forbi.

Hvorfor hedder det om Døde at gaae til sine Fædre, og ikke ogsaa til sine Mødre? Naturligviis fordi man dog eengang vil have No.

Fordum spandt Huusmoderen Hørren til Husets Nytte og Gavn; nu spinder hun som oftest Intriger istedetfor Hørren.

„Na! min Mand tager det ikke saa nøie!“ siger Emma; nei tilbvisse ikke: ellers havde han neppe taget Dig.

Man skal betænke sig, førend man handler; og førend man gifter sig, betænke sig, til man døer.

„Qvinden er Mandens bedre Halvdeel,“ sagde en Frue i Selskab, medens Manden i Stilhed suk-

kede: „Hvem der dog var halvdød; jeg skulde gjerne lade mig nøie med en flettere Halvdeel.“

En Bonde kom til Præsten for at faae sin Kone begravet. „Naa det var jo sørgeligt; I have henlevet saa mange Aar med hinanden.“ „Ja, Hr. Pastor,“ svarede Bonden i sin Ufskyldighed, „vi vare saamæn ogsaa saa lede og kjede af hinanden, at det var en Gru.“

Det har aabenbart været en Egtemand, der er Fader til Ordsproget: „Efter den søde Kløe kommer den sure Svie“.

Naar Fruentimmerne tage deres Tilflugt til Graad, og det gjøre de næsten altid, have de ingen god Samvittighed bag deres Lømmetørklæde.

Blide ere de alle — udenfor Hjemmet, og mangen Kone vilde synke i Jorden af Skam, naar hun pludselig blev opmærksom paa hemmelige Bidner til hendes Færd mod Manden, Børnene og Pigen.

Egtestanden er at ligne ved sex geistlige Ordener.
Først kommer

Benediktinerordenen,

i hvilken det strømmer over af Omhed og Belsignelse. Alt er lutter Rosenrødt og Himmelblaat. Himlen er flyttet ned paa Jorden, og den nye Adam og Eva glæde sig ved Havens herlige Frugter; men Tiden løber, og Hvedebrødsdagene med. Bryllupsgjæsterne indfinde sig sjældnere, Musikanterne gaae til den næste Dør, og Parret træder ind i

Dominikaner=

eller Prædikerordenen. Gnavenhed og Utaalmodighed begynder at indfinde sig, naar Manden begynder at præke sin Moral og Konen paa Opfordring af Moderen eller en god Veninde begynder at holde de bekyndte Gardinprædikener, saa at begge i Veltalenhedens Hede reent glemme Belsignelsen. Og kommer der nu Børn og med dem Præst og Klokker, Jordemoder og Amme, saa flygte Egtefolkene ind i

Barfødderordenen,

hvor Klager og Beklagelser er det daglige Brød, og Stræbder= og Skomagerregninger skifte med halvhøje Dunster om at kunne gjøre visse Ting uskete. Før kysfede man dog idetmindste hinanden efter Bordet for at overholde Etiketten; men naar en Mand har spist Vælling eller Ællebrød til Middag, er han ikke

synderlig kysfæst af sig. Manden husker sukkende paa Restaurationen og andre ægyptiske Rjødgrøder, medens Konen med fortvilet Blik tænker tilbage paa de mangfoldige Cavalerer, som tidligere ansaae det for en Herlighed at faae et Smil af hendes Læber — af Gud, af Gud, det skulde jeg have vidst! Nu træder man ind i

Flagellanternes Orden,

og her begynder Kærselsen. Konen benytter det Vaaben, Naturen har givet hende i hendes Tunge, medens Manden ikke sjelden tager sin Tilflugt til andre naturlige Vaaben og siger med den vise Sirach, at det er bedre at boe tilhuse hos Røvere og Tyve end hos en arrig Qvinde. I Reglen varer imidlertid Noviciatet i denne Orden ikke længe; og begge tage snart ligesom efter Aftale deres Tilflugt til den stille

Carthusierorden,

hvor man suurmuler i Tausched. Man separerer sig fra Bord og Seng, og komme nu ubarmhjertige Creditorer til, saa bliver Parret forvandlet til

Ermiter eller Eneboere.

Manden kjøber sig en Brødkniv og smører sit eget Smørrebød, medens Konen hver Søndag gaaer i Kirke og hver Dag holder Kaffesladder med Veninderne forat væde Tungen, medens hun beklager sig over de affhyelige Mandfolk.

Kun eengang er en Mand stegen ned til Underverdenen for at hente sin Kone; nu vilde hver anden Mand gaae Fanden ivold, for at slippe for hende.

Det er ganske vist ikke behageligt at blive Hanrei; men ikke desto mindre har mangen Mand intet imod at see sin Kone i Dødens Arme; og derfor sagde Manden ogsaa, at det var Brudebragten og Liigbragten, der klædte Fruentimmerne bedst.

Pater Abraham a Santa Clara holdt engang en Tale i Wien, i hvilken han advarede Pigebørnene mod at streife for meget omkring paa Gader og Stræder. — „O Pater, naar vi ikke lode os see, hvor fik vi faa en Mand fra; naar Rebekka ikke var gaaet til Brønden, havde hun maaskee ikke faaet Isak til Mand.“ — „Min lille Opstoppennæse, Brønde og Brynde er ikke det Samme.“

Dog quo me Bacche, rapis! Pater peccavi, vi have syndet, og nu ville vi strifte.

Det var ikke saa slemt meent, og naar vi, der visstelig ikke ere gaaede Ram forbi, men have nogen Grund til at beklage os over Fruentimmernes Rænkter, have søgt at vise, at Fruentimmerne ikke ere rigtige

Mennesker, saa var vor Tanke den, at Fruentim-
merne egentlig ere Engle, og ville vi derfor slutte
med fire Linier, som ingen af disse Engle kan høre
uden at smile som en Engel:

En Skaal for den Nø i blufærdige Vaar,
Skaal for den ærbare Kone,
Skaal for den Slut, som Gud Amor forstaaer,
Skaal for den gamle Matrone!

Finis!

